

JÁVORCSIK JÁNOS DÁVID

Jávorcsik János Dávid

Elhelyezkedés: Békés megye, Gádoros

Terület mérete: 5 ha

Alapítás éve: 2014

Fő tevékenység: tönkölybúza termesztés, kukoricatermesztés, napraforgó termesztés, tojástermelés, élelmiszer-előállítás (sütemény, pékáru)

Jávorcsik János Dávid gazdálkodó Gádoros nagyközségben (az ország délkeleti részén, Dél-Alföld régióban, azon belül Békés megyében) 5 hektár földterületen gazdálkodik 2014 szeptembere óta. A cél az volt, hogy családjával megélhetést találjon kistermelőként ott, ahol lakik, hiszen rendelkezésre állt növénytermesztésre – elsősorban búzatermesztésre – alkalmas föld. A földterület fele örökségből származik, másik fele vásárlással került a gazdálkodó tulajdonába. Az örökölt földterület az első világháború előtt is a család tulajdonában volt; a dédapa gyerekként a háború okozta körülmények miatt már 1914-től önállóan szántott, gazdálkodott rajta.

A rendelkezésre álló 5 hektárnyi földterület felén tönkölybúzát (*Triticum spelta*), másik részén kukoricát (*Zea mays*), illetve 4 évente napraforgót (*Helianthus annuus*) termesztenek. A búzát teljes egészében felhasználják saját készítésű sütemény, illetve pékáru gyártásához. A termesztett kukoricát és napraforgót teljes egészében értékesítik. A gazdaságban található egy kicsi tyúktartó telep is. A megtermelt tojások nem kerülnek kereskedelmi forgalomba, azokat teljes egészében saját célra használják fel.

A gazdálkodó szorosan együttműködik édesapjával – akinek gépeit igénybe veszi, aki külön gazdálkodik. A termesztett búza feldolgozásában több helyi gazdálkodóval is szoros kapcsolat alakult ki, így például a hántolás, őrlés hántolóban, illetve kis köves malomban történik más termelők bevonásával. A tönkölybúzából előállított sütemények, pékáruk készítése során egyéb – a gazdálkodó által nem megtermelt – szükséges alapanyagok (például sajt) beszerzéséhez és feldolgozásához – szintén igénybe veszik egyéb termelők és gazdálkodó szervezetek termékeit, szolgáltatásait. Együttműködés keretében előfordul, hogy pékségben, nagyüzemi gépeken próbagyártást végeztenek, amelynek tapasztalatait a későbbiekben felhasználják. Az

értékesítése érdekében együttműködnek termelői piacokkal, így például a Bődön háztáji és kézműves piaccal igen szoros kapcsolat alakult ki.

A gazdálkodó a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara tagság előnyeit igyekszik minél teljesebben kihasználni, ami elsősorban olyan szolgáltatások igénybevételét jelenti, amelyek elősegítik a törvényi szabályozás szerinti működést, segítik a támogatások igénylését, valamint a külső környezethez, piaci

viszonyokhoz való alkalmazkodást. A gazdaság más formális együttműködésnek nem tagja.

Az alapanyagok feldolgozása és a késztermék előállítás, majd értékesítése érdekében sikerült jól működő kapcsolatokat létrehozni, de ezt – a gazdálkodó elmondása szerint – némileg nehezíti a termelők, feldolgozók, értékesítők között fennálló – sok esetben csak vélt – érdekellentét, ami miatt előfordul a kölcsönös érdekeket figyelembe vevő „együtt dolgozás”, illetve az „igazi” együttműködés hiánya. Az informális együttműködést az is hátráltatja, hogy a fiatalok nem látnak ebben a gazdálkodási, illetve létformában perspektívát, így kevés a fiatal gazda; a többség idős, akik más viszonyok, körülmények között nőttek fel, nehezen tudnak, vagy akarnak alkalmazkodni. Az együttműködések további hátráltató tényezőjének látja a gazda, hogy a nagyüzemi termelés fejlődésével, terjedésével a kistermelők egyre kevésbé versenyképesek, a közös munka nem kifizetődő.

Az elmúlt 7 év során a termelőkkel és gazdasági társaságokkal kialakított kapcsolatok hatékonyabbá tették az elvégzendő termelői, feldolgozó és értékesítési munkafolyamatokat. Így az ellátási láncban nem mindent kell a gazdának önállóan elvégeznie, számíthat mások segítségére, szolgáltatásaira is és ezzel a részt vevő helyi gazdák és gazdálkodó szervezetek is jól járnak. A gazdálkodó elmondása szerint a formális képzés nem jellemző, illetve kevés lehetőség van rá. A hasonló tevékenységet végző termelők ugyanakkor jól ismerik egymást. A gazdálkodó informális keretek között tartja a kapcsolatot, elsősorban beszélgetések során cserélik ki tapasztalataikat, osztják meg tudásukat az alkalmazott termelési módokról, folyamatokról, így van rá lehetőség, hogy tanuljanak egymástól. Az információ, illetve tudásátadás ezen formájában az idősebb, tapasztaltabb gazdálkodók is részt vesznek.

A gazdaságban jelentősebb beruházás a tevékenység megkezdése óta egyrészt földvárslás volt, Széchenyi Kártya által biztosított hitellel, állami kamattámogatással, valamint sor került a mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése pályázat keretében műhelyépítésre is sor került. Gazdaságának egyedi jellegét adja, hogy az általuk végzett termelést és élelmiszer-előállítást rajta kívül csak egy valaki végez az országban. Távlati tervei között szerepel a termelés és feldolgozás egyszerűsítése, hatékonyabbá tétele. Jelenleg aratás után túl sok munkafolyamat van (zsákolás, betárolás, hántolóban fel/le zsákolás stb.), 14-szer kell megfogni a búzát, mire a vevőhöz kerül. Ennek egyszerűsítését kellene megvalósítani ömlesztett tárolás és mozgatás kialakításával. További terve, hogy a kistermelői léptéket növelni tudja, és nagyobb méretű vállalkozássá alakuljon, melynek előfeltétele a telephely fejlesztése. A lépték növelésével

célkitűzés, hogy országos szinten nagyvárosokban saját és egyéb termék értékesítését tudja megvalósítani saját bolthálózatban.